

MASARYKOVA UNIVERZITA

ZÁKLADY TEORIE PRÁVA III.

Normativní právní akty
Právní normy I.

Právní normativní akt

- ❏ KONKRÉTNÍ PODOBA:
  - ❏ ústavní zákon (Ústava)
  - ❏ zákon
  - ❏ zákonné opatření
  - ❏ nařízení vlády
  - ❏ vyhláška ministerstva
  - ❏ obecně závazná vyhláška kraje
  - ❏ nařízení kraje
  - ❏ obecně závazná vyhláška obce
  - ❏ nařízení obce

Právní normativní akt - vlastnosti

- výsledek realizované legislativní pravomoci státního orgánu
- rozhodnutí, usnesení či opatření subjektu nadaného legislativní pravomocí
- výsledkem procedurálního postupu právem předepsaného, který vrcholí náležitou publikací ← forma právního normativního aktu
- obsah: nejčastěji právní normy (nikoli ovšem výlučně)

Právní normativní akt - členění

- Dělicí kritérium:
  - postavení orgánu, který normativní právní akt vydal, a
  - právní síla
- Skupiny PNA
  - primární (zákonné) / sekundární (podzákonné)
  - původní / odvozené

Ústava
čl. 78

„K provedení zákona a v jeho mezích je vláda oprávněna vydávat nařízení.“

čl. 79 odst. 3

„Ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny.“

čl. 104 odst. 3

„Zastupitelstva mohou v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky.“

NORMATIVNÍ PRÁVNÍ AKT

PRÁVNÍ PŘEDPIS

Právní norma

- ❏ Nehmotné stanovení příkazů, zákazů a dovolení (norma x normativní věta).
- ❏ Všeobecně závazné, státem vydané, jím garantované a sankcionované pravidlo lidského chování, spočívající v zakazu či dovolení a vyjadřující formálně obecný zájem.
- ❏ **Nejmenší rozumná jednotka právního řádu**
- ❏ Právní norma je státem vydávaná a jím chráněná obecně závazná (obecná) pravidla chování, která zakládá práva pro účastníky společenských vztahů určitého druhu a ukládá jim právní povinnosti.
- ❏ Právní norma je obecné pravidlo chování vyjádřené ve zvláštní stanovené nebo uznané formě, jehož zachování je vynutitelné státní mocí.

Právní norma – znaky (vlastnosti)

➤ **materiální znaky:**

- normativnosti (regulativnosti),
- obecnosti,
- státním donucením,
- právní závaznosti

➤ **formální znaky:**

- pravomoc a působnost příslušného normotvůrce
- podmínky platnosti právní normy (publikace)

Prvky právní normy

- subjekt
  - normotvůrce
  - adresát
- objekt – předmět zájmu normotvůrce
- obsah – logicko-normativní spojnice objektu se subjektem

Právní norma - působnost

- ČASOVÁ
- OSOBNÍ (PERSONÁLNÍ)
- TERITORIÁLNÍ (ÚZEMNÍ; MÍSTNÍ; PROSTOROVÁ)
- VĚCNÁ
- Působnost vyjadřuje relaci právní normy a skutkových podstat, právní normy a osob - potenciálních adresátů, právní normy a teritoria, právní normy a času.

Časová působnost právní normy

- platnost – publikace
- účinnost – norma vyvolává následky
- doba mezi platností a účinností – legisvakantní lhůta
- RETROAKTIVITA
  - pravá
  - nepravá
- DEROGACE, ABROGACE

Právní norma - struktura

- HYPOTÉZA
- DISPOZICE
- SANKCE

hypotéza
dispozice
sankce

Občanský zákoník
§ 577

(1) Dlužník je povinen bez zbytečného odkladu poté, co se doví o skutečnosti, jež činí plnění nemožným, oznámit to věřiteli, jinak odpovídá za škodu, která vznikne věřiteli tím, že nebyl včas o nemožnosti vyrozuměn.